

I I. Meslek Kipleri Hakkında Bilgilenme, Meslek Kipi Seçimi ve Tercih Edilen Kipler

Eğitimin bireyi, iş ve toplum yaşamına hazırlamadaki başarısı, eğitilmiş kişinin iş ve toplum yaşamına uyum gösterme başarısı ve hızıyla ölçülmelidir. Hiç uyum eğitimi gerektirmeden, yada kısa süreli bir uyum eğitimi ile değer üretmeye başlayabilen kişi, iyi yetiştirilmiş, hazırlanmış olan bir birey olarak nitelendirilmelidir. Tersine, yapacağı işe uzun süreli bir ön eğitim sonrasında uyum gösterebilen ve üretime katkıda bulunması zaman alan bir kişi, iyi yetiştirilmiş, hazırlanmış bir birey olarak nitelendirilemez. Dolayısı ile eğitimin başarı ölçütü, bireyi üretime ne denli hızlı ve etkin katabildiği olmalıdır. Bireyin mesleki bilgi birikiminin yanında, mesleği kullanış özellikleri de dikkate alınmalıdır^[9].

İdare ve eğitim sisteminin, kipleri göz ardı eden yaklaşımlarına karşın, eğitilmiş bireyi kullanacak ve üretken kılacak ortamı sağlayan iş dünyası ise, gittikçe artan bir hızla, kipleri ön plana çıkarmakta, hatta merkeze almaktadır^[9].

50

Geleneksel yapı içinde, kipler, mesleki eğitim alanının dışında görülmektedir. Eğitim sistemimizin kipleri göz ardı etmesi, bireyin kipiyle ilgili çalışma yaşamına hazırlanmasını, eğitimi, uygulamaya ve yaşama bırakması, bu durumun yarattığı sorunların görmezden gelinmesine neden olmaktadır. Mesleğin kiplerinin eğitim sisteminin ilgi ve etki alanının dışında bırakılması öncelikle, kiplerin teknik altyapısının oluşturulamamasına neden olmaktadır. Eğitimin kiplere odaklanmaması, eğitimin başarı ölçütleri yönünden somut bir eksikliğe yol açmakta, mezun olan bireyin etkin ve üretken olabilmesi için, en az bir mesleki disiplin eğitimi kadar da, mesleğin kipi üzerine bir eğitim, hiç olmazsa görgü edinmesini gerekli kılmaktadır^[9].

Meslek disiplininin bireyler arasında gittikçe daha azalan oranda ortak payda haline geldiği görülmekte, aynı kipi paylaşmanın, aynı mesleki disiplini paylaşmaktan daha birleştirici ve (sorunlar etrafında) çok daha kolay birleştirici bir unsur olduğu görülmektedir^[9].

Bu sorunun saptanması ve soruna duyarlılık, en başta eğitimin yeniden biçimlendirilmesini gerektirmektedir. Yani mesleki disiplinin yanında, o mesleki disiplinin hangi kiplerinin olduğu, bu kiplerin

teknikleri ve etik değerleri de eğitim alanının içine alınmalıdır. Ancak incelendiğinde, kiplerdeki yoğunlaşmanın farklı olduğu ve meslek disiplininin zaman içinde uygulama kaymalarının olduğu ortaya çıkacaktır. Bu bilgi, bugünkü mezuniyet öncesindeki eğitimin içeriğinin içinde bulunduğu tikanıklığın ve bireyin meslek yaşamına uyum ve geçişindeki yetersizliklerin anlaşılması ve aşılması için etkili olacaktır^[9].

Bireyin iş yaşamına gerek verim, gerekse kimlik yönünden daha olgunlaşmış ve bilgili olarak hazırlanması için, kipleri de gözeten ve gittikçe daha sentezci eğitim yaklaşımları uygulanması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Böylece bireye, sadece mesleki disiplin yaklaşımıyla nasıl yapacağı değil, ancak ne yapacağı da sistematik ve kurallı olarak öğretilmeli ve bütünleştirici eğitim de sağlanmalıdır. Bu yaklaşım, sadece meslek seçimini değil, beraberinde mesleğin kipinin de bilinçli ve bilgiye dayalı seçimini doğuracağından, iş ve meslek başarisını ve doyumunu da sağlayıcı bir unsur olacaktır^[9].

Meslektaşlarımızın mesleğimizin uygulama dalları/kipleri konusunda, niversite öğrenimleri esnasında bilgilenme ihtiyacı duyup duymadıklarının anlaşılması için sorulan sorulara verilen yanıtlardan %72'lik bir bölümün böyle bir ihtiyaç duyduğu, kalan %28'lik bölümün ise böyle bir ihtiyaç duymadığı anlaşılmıştır.

İnşaat mühendisliği uygulama dalları/kipleri konusunda, meslektaşlarımızı niversite öğrenimleri esnasında herhangi bir bilgilendirme yapılıp yapılmadığı sorusuna verilen yanıtlardan, %34 oranında bilgilendirme yapıldığı, %66 oranında herhangi bir bilgilendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır.

İnşaat mühendisliği uygulama dalları/kipleri konusunda, niversite öğrenimleri esnasında herhangi bir bilgilendirme yapılmamış olan meslektaşlarımızın böyle bir bilgilendirilme yapılmış olmasını isteyip istememe oranlarının tespiti için sorulan sorulara verdikleri yanıtlardan %97 oranında bilgilendirme yapılmasının arzu edildiği, %3 oranında herhangi bir bilgilendirme yapılmasının arzu edilmediği anlaşılmaktadır. Buradan, çok net olarak, böyle bir gereksinim/talep olduğu anlaşılmaktadır.

Meslektaşlarımıza halihazırda meslek kipi seçimi yapıp yapmadıkları sorulduğunda %81 oranında kip seçimi kararının verilmiş olduğu, %19 oranında henüz böyle bir karar verilmemiş olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum da Şekil 7.'de gösterilmiştir.

Şekil 7. Meslek kipi seçimi kararı verme

52

Tercih edilen meslek kiplerinin belirlenmesine yönelik olarak, her katılımcı meslektaşımızın en çok 3 seçeneği işaretlediği çoktan seçmeli sorulara verilen yanıtların değerlendirilmesi sonucunda Tablo 10. oluşturulmuştur. Buradan projeci mühendisliğin %46, proje yönetim mühendisliğinin %40 ve tasarım mühendisliğinin %33 oranları ile en çok tercih edilen kipler olduğu; uygulama denetçiliği, bakım mühendisliği, KOBİ girişimciliği, kurumsal eğiticilik ve bankacılığın talep görmediği anlaşılmıştır.

Tablo 10. Meslek kipi seçiminde tercihler

Meslek dalı/kipi seçiminde tercihler	Frekans	Yüzde (%)
Tasarım mühendisliği	17	33
Projeci mühendislik	24	46
Danışman mühendislik	10	19
Proje yönetim mühendisi	21	40
Ar-ge mühendisi	9	17
Öğretim üyesi	3	6
Satış mühendisi	1	2
Yüklenici	7	13
Şantiye şefi	14	27
Şantiye mühendisi	6	12
Uygulama denetçisi	0	0
İş güvenliği mühendisi	2	4
Kalite güvence mühendisi	2	4
Üretim mühendisi	2	4
İşletme mühendisi	4	8
Bakım mühendisi	0	0
Onarım/güçlendirme mühendisi	1	2
KOBİ girişimci	0	0
Kurumsal eğitimci	0	0
Risk mühendisi	3	6
Bankacı	0	0
Sigortacı	2	4
Gayrı menkul değ. mühendisi	4	8